

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

1
2
3
4

לפני: כב' השופט צבי פרנקל

התובעים: צ'ן קסיו קסיון ואח' ע"י ב"כ: עו"ד טל פרדמן

הנתבע: המוסד לביטוח לאומי ע"י ב"כ: עו"ד עו"ד מורן קונביסר

צדדי ג':
1. אחים אום שותפות רשומה, מס' שותפות 540168242
ע"י עו"ד ורד נעים
2. שילדר בניה (99) בע"מ
3. אדיר (עוז) שירותי כוח אדם בע"מ
ע"י עו"ד אלי דמרי
4. חברת סוראל יישום שירותי בנייה בע"מ
5. און בונה שירותי כוח אדם לבניין בע"מ
ע"י ב"כ ענת רביב

5
6
7

פסק דין

1. המנוח לי שואפי, יליד 1977, שנשא בחייו דרכון סיני מס' G19613135, נהרג בנפילה באתר בנייה בבאר שבע ביום 17.11.10. התובעים, בני משפחתו של המנוח, הגישו תביעה למוסד לביטוח לאומי (להלן – הנתבע) לקבלת קצבת תלויים. לטענתם, המנוח נהרג בתאונה תוך כדי עבודתו. המנוח נפל מפגום שקרס באתר בניה ונמצא שוכב מת מתחת לפיגום שקרס. המנוח היה לבוש בגדי עבודה, נעלי עבודה לרגליו וקסדה מנופצת בסמוך אליו. בסמוך מאוד למנוח נמצאו גם פטיש ואזמל, בידו האחת של המנוח הייתה כפפת עבודה ובידו השנייה שיירי בטון.

15

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

2. הנתבע דחה את התביעה בנימוק שהמנוח לא היה בגדר "עובד" במועד התאונה. לטענתו, לא התקיימו יחסי עובד-מעסיק בין המנוח לבין מי מחברות הבניה ואינו עונה להגדרת "עובד" על פי סעיף 75(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי, התשנ"ה-1995, וכן לא היה בגדר עובד עצמאי. לאור זאת המנוח לא היה מבוטח כעובד לפי סעיף 75 לחוק הביטוח הלאומי, ולכן יש לדחות את תביעת לקצבת תלויים.
3. לאחר שהנתבע דחה את תביעתם, הגישו התובעים תביעה זו לבית הדין. לטענתם, במועד התאונה המנוח עבד באתר הבניה ברח' סוסיא 6 באר שבע, בהתאם לסיכום עם מנהל העבודה לגבי שכרו בסך 300 ₪ ליום עבודה, עבד לפי הוראות שקיבל ממנהלי העבודה באתר, השתמש בכלי עבודה ובחומרי בניה שסופקו לו על ידי המנהלים מטעם החברות הקבלניות באתר, עבד לפי שעות עבודה שהכתיבו המנהלים באתר והתגורר בקרוואנים שהוצבו באתר. לאור כל זאת התקיימו יחסי עובד מעסיק בינו לבין החברות או המנהלים או מנהל העבודה באתר, אדם בשם ג'ו, כפי שמפורט בתצהירים שחתמו חבריו לעבודה של המנוח, וכן לטענתם התובעים המעסיקים של המנוח במשותף או לחוד היו צ'ו או ז'ואו או צ'או או וואנג פינג או שילדר בניה (99) בע"מ (להלן – חברת שילדר) או חברת האחים אום בע"מ (=אחים אום חברה לעבודות בנין השקעות ופיתוח (1995) בע"מ, להלן – חברת האחים אום) או אדיר (עוז) שרותי כח אדם בע"מ (להלן- חברת אדיר (עוז)).
- לטענת התובעים המנוח ענה להגדרת "עובד" ומצא את מותו בתאונה תוך כדי ועקב עבודתו באתר.
4. הנתבע חזר בכתב ההגנה על הטענה שהעלה במכתב הדחייה, בד בבד הגיש הודעות צד ג' נגד **אחים אום שותפות רשומה (להלן – שותפות האחים אום)**, חב' שילדר, חברת אדיר (עוז), חב' סוראל יישום שירותי בניה בע"מ (להלן – חברת סוראל) וחב' און בונה שירותי כוח אדם ובנין בע"מ (להלן – חברת און בונה). בהודעות צד ג' טען הנתבע שהוא זכאי כלפי צדדי ג' להחזר מלוא דמי הביטוח בהם היו מחויבים לשלם עבור העסקתו של המנוח והחזר כל התשלומים עבור קצבת התלויים וכל התשלומים שהנתבע יחויב לשלם לתובעים אם ייפסק שהפגיעה היא פגיעה בעבודה.
5. צדדי ג' טענו שיש לדחות את הודעת צד ג' :

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

1 שותפות האחים אום טענה שהמנוח לא היה עובד שלה אלא היה אורח במקום התאונה
2 ונפל אל מותו כאשר עלה להשיב לאחד העובדים את מפתחות הקרוואן בו הוא התגורר
3 וכך נפל אל מותו. שותפות האחים אום מסתמכת על הודעתו של עובד בשם צ'או יולי
4 שמסר הודעה בפני שוטר ביום התאונה שהמנוח לא עבד באתר. בנוסף לכך טוענת
5 שותפות האחים אום שגם אם המנוח היה עובד באתר הרי הוא לא היה עובד שלה אלא
6 של קבלן שסיפק כוח אדם לחברת האחים אום ששמו צ'או ואנג פינג שהועסק בעבר
7 בחברת אדיר (עוז) עד שפיטרה אותו כשהתחיל לעסוק כקבלן בפני עצמו. נוסף על כך
8 טוענת שותפות האחים אום שלא התקיימו התנאים להפעלת סעיף 369 לחוק הביטוח
9 הלאומי מאחר שהמנוח נהרג שבעה ימים אחרי המועד שלטענת התובעים התחיל
10 לעבוד ועדיין לא חלה החובה לשלם את דמי הביטוח ולדווח אודותיו לנתבע.
11 חברת שילדר טענה שיש לדחות את התביעה נגדה מאחר שלא העסיקה עובדים מסין
12 ואין לה שום קשר לאחים אום.
13 חב' סוראל טענה שהיא אמנם עוסקת ביישום עובדים לענף הבניה אך לא יישמה
14 עובדים באתר המדובר.
15 חב' אדיר (עוז) טענה שאין לה שום קשר למנוח. היא חברה למתן שירותים לכוח אדם
16 זר לאתרי עבודה וצירופה עלה אך ורק בהקשר לכך שהיא מספקת עובדים זרים לאתר
17 האמור. החברה אישרה שבעבר העסיקה עובד בשם וואנג פינג אך היא פיטרה אותו
18 כאשר התברר לה שהוא עוסק כקבלן בלתי רשמי של עובדים זרים. כאמור, התובעים
19 טוענים שהמנוח הועסק גם על ידי מר וואנג פינג.
20 חברת און בונה טענה שיש לדחות את ההודעה נגדה מאחר שמעולם לא העסיקה את
21 המנוח ושמה לא הוזכר כלל על ידי התובעים. החברה אישרה שהיא סיפקה עובדים
22 לאחים אום במהלך תקופת ההתקשרות אתה אך לא בתקופה שהמנוח נהרג.
23
24 במסכת הראיות שמעתי עדויות של גב' גיטה ימין - שערכה את הדו"ח של משרד
25 העבודה לאחר מותו של המנוח, של רס"ל ברקוביץ - שוטר ממשטרת ישראל, של מר
26 ליו גינגהואה - חברו לעבודה של המנוח שהגיע עמו לעבוד בישראל בחקלאות, של מר
27 יצחק קסילוב - מנהל עבודה בחברת האחים אום, של מר אנדרי רוזנטל - מטעם מנהל
28 חב' אדיר (עוז), מר אורן דוד - מטעם חברת און בונה, מר דוד אוחנה - מחברת סוראל,
29 מר אברהם סויסה – בעל מניות ומנהל בחברת האחים אום ומר יוסי שינדלר - מחברת
30 שינדלר.
31

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

7.

גב' גיטה ימין ערכה את דוח חקירת תאונת העבודה מטעם משרד העבודה, גבתה
עדויות ממר יצחק קסילוב, ממר אברהם סויסה ומעובדים באתר הבניה. להלן
מובאות מדוח החקירה:

בפרק המבוא:

"ברח' משעול סוסיא, בשכ' ט', בבאר שבע הוקם פרויקט "תפארת ט" הכולל 3
בנייני מגורים בני 9 קומות כ"א (להלן: אתר הבניה). אחים אום חברה לעבודות בנין
השקעות ופיתוח (1995) בע"מ, מס' ח.פ. 0-223281-51, הנה מזמין העבודה ומבצע
הבניה באתר (להלן מבצע הבניה). עבודות באתר הבניה החלו בחודש ינואר 2010.
מנכ"ל החברה מצבעת הבנייה הינו אברהם סויסה (להלן מנכ"ל מבצע הבניה). יצחק
קיסלוב ת.ז. 016665317 הנו מנהל עבודה שמונה על ידי מבצע הבניה (להלן מנהל
עבודה) (ראה מסמך מס' ג.י.06). באתר הבניה עבדו כ- 30 פועלים. רוב העובדים היו
עובדים זרים, תושבי סין. מבצע הבניה התקשר עם מספר חברות לצורך הספקת כוח
אדם מסין (ראה מסמכים מס' ג.י.08 ומס' ג.י.09)."

בפרק מידע על הנפגע:

"הנפגע LI SHUFEI הנו תושב סין, מס' דרכון G19613135, יליד שנת 1977, נשוא
+ 4 ילדים (להלן המנוח). בסין המנוח עבד כפועל בניין. המנוח קיבל אשרת עבודה
לעיסוק בענף החקלאות בישראל וביום 28/7/2010 הגיע לארץ. המנוח עבד כחודשיים
במושב עמי עוז ולאחר מכן עבר לעבוד באתר הבניה".

בפרק תיאור האירוע:

"התאונה התרחשה בתאריך 17/11/2010 בסמוך לשעה 18:00. ביום התאונה, המנוח
התחיל את עבודתו בשעה 7:00 בבוקר ובהמשך היום עסק בהרכבת תבניות בבנין A
(ראה עדויות של SHEN XUEJUN ו-LIU JINJHUA במסמכים מס' ג.י. 38 –
וג.י. 39). בסמוך לשעה 17:30 בזמן שהמנוח עמד על הפיגום במפלס הקומה
השמינית, צד אחד של הפיגום השתחרר ממנו לקיר הבנין ונטה לכוון מטה. המנוח
שעמד על משטח העבודה העליון של הפיגום נפל מרוטש (ראה תמונות מס' 8-10
בלוח התצלומים שבמסמך מס' ג.י.-45). פרמדקים שהגיעו למקום קבעו את מותו
של הנפגע ופינו אותו למכון הפתולוגי אבו כביר.

בפרק מהלך החקירה:

"בתאריך 17/11/2010 בשעה 17:45 משטרת באר שבע דיווחה טלפונית למשרדנו על
התרחשות התאונה. באותו יום בשעה 18:15 הגעתי עם מפקח עבודה, מיכאל ויגסין,
למקום התאונה. במקום היו ניידות של המשטרה ומד"א אשר עזבו את המקום לאחר
פינוי הגופה. בתאריך 18/11/2010 בשעה 7:30 הגעתי עם מיכאל ויגסי לאתר. באתר
לא נכח אף מנהל מטעם מבצע הבניה. בסביבות השעה 8:00 כאשר הגיע סלמון
אבוקרט אשר הציג את עצמו כעובד של מבצע הבניה, הוא ליווה אותנו בסיור בבנין
בו התרחשה התאונה. במקום האירוע מיכאל ויגסין צילם מס' תמונות (ראה לוח
תצלומים במסמך מס' ג.י. 46). תפסנו מוט הברזל שאליו היה מחובר הפיגום שנטה
(ראה דוח תפיסה במסמך מס' ג.י.03). בסמוך לשעה 10:00 כשהגיעו לאתר מנכ"ל
מבצע הבניה ומנהל העבודה תפסנו מסמכים הקשורים לאירוע (ראה דוח תפיסה

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

1 במסמך מס' ג.י. 03). באותו יום מיכאל ויגסין שלח למנכ"ל מבצע הבניה את צו
2 בטיחות שאוסר שימוש בפיגומים הזיזים באתר (ראה מסמך מס' ג.י. 17) וצו בטיחות
3 שאוסר העסקת עובדים בעבודה בגובה ללא הדרכה נאותה (ראה מסמך מס' ג.י. 16).
4 באותו יום חקרתי את מנהל העבודה ומנכ"ל מבצע הבניה כחשודים (ראה מסמכים
5 מס' ג.י. 31 וג.י. 32). בתאריך 9/12/2010 גביתי עדות ממהנדס החברה, תומר סופן
6 (ראה מסמך מס' ג.י. 34). בתאריך 15/12/2010 גביתי עדויות מהעובדים ZHAO
7 YULAI ו- WANG JUN באמצעות מתורגמן משפה סינית לשפה העברית (ראה
8 מסמכים מס' ג.י. 36 וג.י. 37). בתאריך 1/1/2012 עו"ד אהובה זלצברג העבירה אלי
9 את התצהירים של העובדים הסינים שנכחו בעת האירוע (ראה מסמכים מס' ג.י.
10 28). בתאריך 5/1/2012 קיבלתי ממשטרת ישראל באר שבע דיסק שהכיל תמונות
11 שצולמו על די מז"פ ביום האירוע. בתאריך 22/1/2012 גביתי עדויות משני העובדים
12 סינים SHEN XUEJUN ו- LIU JINGHUA באמצעות מתורגמן (ראה מסמכים
13 מב' ג.י. 38 וג.י. 39).

14
15 בפרק ממצאים עובדתיים:

16 "בביקורי בזירת התאונה ביום האירוע ראיתי כדלקמן:
17 הפיגום בקומה 8 השתחרר מחיבורו לקר המבנה בצד שמאל ונטה מטה (ראה תמונות
18 מס' 2-3 בלוח התצלומים שבמסמך מס' ג.י. 46). המנוח שכב על הקרקע בסמוך לקיר
19 המבנה שאליו מחובר הפיגום (ראה תמונות מס' 6-7 בלוח התצלומים שבמסמך מס'
20 ג.י. 45). באזור נפילתו של המנוח נמצאה קסדת בטיחות (ראה תמונה מס' 6 בלוח
21 התצלומים שבמסמך מס' ג.י. 45 ותמונות מס' 2-4 בלוח התצלומים שבמסמך מס'
22 ג.י. 44). המנוח היה לבוש בבגדי עבודה ונעל נעלי בטיחות (ראה תמונות מס' 8-9
23 בלוח התצלומים שבמסמך מס' ג.י. 45). בביקורי באתר בתאריך 18/11/2010 ראיתי
24 בקומה 8 כדלקמן: מוט הברזל (בשפת הפועלים: דיווידק) שחדר דרך קיר המבנה
25 שעליו היה מחובר הפיגום שנטה (ראה תמונות מס' 16-17 בלוח התצלומים
26 שבמסמך מס' ג.י. 46). המוט עשוי מברזל "מצולע" (ניתן לראות את המוט שנתפס
27 במקום האירוע). בציוד הפנימי של הקיר, מוט הברזל היה מחוזה באמצעות מנגנון
28 תפיסה הכולל תושבת ואום (ראה תמונה מס' 16 בלוח התצלומים שבמסמך מס'
29 ג.י. 46). בצד החיצוני של הקיר (צד שבו הפיגום התחבר לקיר) מוט הברזל בלט
30 לאורך של כ-6 ס"מ וקצהו היה מכופף. היה חסר אום הסגירה אשר אמור היה
31 להחזיק את חיבור הפיגום למוט הברזל (ראה תמונה מס' 17 בלוח התצלומים
32 שבמסמך מב' ג.י. 46). הזיז שעליו הייתה תלויה הקורה שנושאת את הפיגום
33 השתחרר ממוט הברזל ונפל. בתמונה מס' 11 שבלוח התצלומים מס' ג.י. 46 ניתן
34 לראות שהזיז נתקע בין קורת המתכת התחתונה לבין הסמוכה המשולשת. לעורך
35 צידו של משטח העבודה העליון של הפיגום הותקן גידור המורכב מ- 3 קרשי עץ.
36 לרוחבו, בצד השמאלי הותקן קרש עץ אחד בלבד (ראה תמונות מס' 4-5 בלוח
37 התצלומים שבמסמך ג.י. 46). לאחר שחרור מוט הברזל והאום שהחזיק אותו בצד
38 הפנימי של הקיר התברר כי אין התאמה מלאה בין האום לבין המוט (ראה את המוט
39 והאום שנתפסו). על פי דבריו של המנהל העבודה, הפיגום הוקם שבוע לפני התאונה,
40 והוא בדק אותו 5 ימים לפני האירוע (ראה מסמך מס' ג.י. 31). בהתאם לעדותו של
41 מנהל העבודה הוא לא מילא את הפנקס הכללי של האתר אך ניהל יומן העבודה (ראה
42 את המסמכים מס' ג.י. 07 ומס' 15). מהעדויות שנגבו מהעובדים שנכחו באתר בעת
43 האירוע, LIU JINGHUA ו- SHEN XUEJUN ניתן להסיק כדלהלן: לפני
44 האירוע המנוח עמד על הפיגום בקומה 8 ועסק בהרכבת התבנית. המנוח לא היה
45 רתום ברשת בטיחות. המנוח לא קיבל הדרכת בטיחות בנושא "סיכונים בעבודות
46 בניה". המנוח לא קיבל הדרכת בטיחות בנושא "עבודה בגובה". המנוח היה בעל

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

1 אשרת עבודה בארץ בענף החקלאות בלבד. WANG PING קיבל עבודה באתר
 2 הבניה כקבלן המשנה. הוא הביא את העובדים הסיניים לביצוע עבודות בניה שונות.
 3 כשהגעתי לזירת התאונה ביום האירוע, במקם נכח העובד ZHAO YULAI בלבד.
 4 הוא הביא את הדרכון של המנוח. שמו של המנוח לא מופיע ברשימת העובדים באתר
 5 (ראה את המסמך מס' ג.י.05)."
 6

7 בפרק ניתוח חומר החקירה:

8 "השתחררות הפיגום מחיבורו לקיר המבנה-חיבור הפיגום לקיר המבנה בוצע
 9 באמצעות מוט ברזל מסוג "מצולע" אשר מיועד לשימוש בתהליך יציקת קירות
 10 מבטון. מוט הנ"ל הנו חרוט בצורת ספירלה שאינה מהוות הברגה. המוט היה מחוזק
 11 לקיר באמצעות אום בעל הברגה פנימית ואותו היה ניתן "להלביש" על המוט.
 12 החיבור ביניהם לא היה הדוק. ניתן להניח כי בצד החיצוני של הקיר, המוט שעליו
 13 היה מחובר הזיז שנושא את הפיגום, היה גם כן מחוזק על ידי אום בעל הברגה
 14 פנימית. כתוצאה מתנודות הפיגום שנגרמו בזמן העבודה עליו, נוצרו כוחות על חיבור
 15 הפיגום לקיר ובשלב מסוים האום "נשלף" מהמוט. לאור האמור לעיל ניתן לומר כי
 16 שימוש במוט ברזל מאולתר במקום בורג תיקני גרם להשתחררות האום מהמוט.
 17 כתוצאה מכך, השתחרר התקן האבטחה והזיז שעליו היה מחובר הפיגום נפל".
 18

19 בפרק המסקנות:

20 "בהתאם לחומר החקירה והראיות שנאספו ניתן להסיק כי התאונה הקטלנית נגרמה
 21 מסיבות הבאות: הפיגום שממנו נפל המנוח היה מחובר לקיר המבנה באמצעות מוט
 22 ברזל מאולתר אשר גרם להשתחררות האום שהחזיק אותו לקיר. כתוצאה מכך
 23 השתחרר התקן והאבטחה והזיז נפל יחד עם הפיגום שהיה מחובר עליו. מנהל
 24 העבודה לא בדק את הפיגום כנדרש בסעיף 20 של התקנות הבטיחות בעבודה (עבודות
 25 בניה), התשמ"ח – 1988. המנוח לא השתמש בציוד מגן אישי לעבודה בגובה בזמן
 26 שעבד על הפיגום אשר היה מותקן בקומה השמינית, דבר שיכול היה למנוע את
 27 התאונה. אי שימוש בציוד מגן על ידי המנוח נובע מתפקודם הליקוי של מבצע הבניה
 28 ומנהל העבודה כדלקמן: מנהל העבודה לא הפסיק את עבודתו של המנוח אשר ביצע
 29 את העבודה על פיגום לא תקין (גידר לא ראוי בציודו השמאלי) וזאת בניגוד לסעיף 8
 30 (ג) של התקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז – 1997. המבצע לא
 31 סיפק למנוח ציוד מגן אישי לעבודה בגובה וזאת בניגוד לסעיף 3 (א) של התקנות
 32 הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי) – התשנ"ז – 1997. המנוח לא קיבל הדרכת
 33 בטיחות בנושא "סיכונים בעבודות בניה" וזאת בניגוד לתקנות ארגון הפיקוח על
 34 העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים) התשנ"ט – 1999. המנוח עבד על הפיגום
 35 ללא אישור לעבודה בגובה וזאת בניגוד לסעיף 5 (2) של תקנות הבטיחות בעבודה
 36 (עבודה בגובה) – תשס"ז – 2007. המנוח היה מועסק באתר הבניה ללא אשרת
 37 העבודה בענף הבניה וזאת בניגוד לחוקים בעניין העסקת עובדים".
 38

39 8. גב' ימין העידה שחברת האחים אום ניסתה להעלים ולטשטש עובדות לאחר מותו של
 40 המנוח. היא חקרה את שלושת העדים מטעם התובעים (שן קסיוג'ו, חה צ'ון שנג, ליו
 41 גינגואה) ואת צ'או יולי שהיה איש הקשר בין הפועלים באתר ובין מנהלי האתר. היא
 42 העידה שמבחינת הבטיחות מי שאחראי על המנוח היה מבצע העבודה ומנהל הבניה
 43 כלומר חברת האחים אום.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

1 מר צ'או יולי לא העיד בפני, הודעתו במשטרה הוצגה על ידי השוטר רס"ל ברקוביץ.
2 מר ברקוביץ העיד שחקר את מר יולי חברו, והעיד שאינו דובר סינית, הוא לא זכר מי
3 היה מתורגמן שתירגם ואישר שלא מדובר במתורגמן שעובד עם המשטרה.
4 שנים מעדי התובעים שהגישו תצהירים שן קסיוג'ו, חה צ'ון שנג, לא העידו בפנינו
5 מאחר שאחד מהם נפטר והשני נעלם. שני העדים כתבו בתצהיריהם שעבדו עם המנוח
6 באתר כאשר מנהל העבודה היה ג'ו ומר וואנג פינג לא היה באתר, הם תיארו את אירוע
7 המוות כאשר שמעו קול חזק של חבטה ושמעו שג'ו שמע שמישהו צעק וראו את המנוח
8 על הקרקע כשכל הראש שלו מרוסק, כאשר לפני כן המנוח ועוד סינים עבדו על פיגום
9 תלוי חיצוני. התובעים צירפו את תיק החקירה של המפקחת על העבודה שכאמור
10 נחקרה והעידה על ממצאיה.
11 מר ליו גינגהואה, המצהיר מטעם התובעים העיד שהגיע עם המנוח לעבוד בישראל
12 בחקלאות. כעבור מספר חודשים התברר להם שהשכר שמשולם להם נמוך מהשכר
13 שהובטח להם לפני נסיעתם לישראל, ולכן הם עזבו את מקום עבודתם ועתרו בעתירה
14 מנהלית לקבל היתרי עבודה בבניין. בד בבד פנו המנוח וחבריו גם לשגרירות סין
15 בישראל לקבל החזר על כסף ששילמו לצורך קבלת העבודה ובינתיים נאלצו המנוח
16 וחבריו לחפש עבודה זמנית עד לקבלת אישורי עבודה בבניין באופן חוקי. הם פנו
17 לוואנג פינג שהוא קרוב משפחה של צ'ו קאי מינג שהיה אחראי להבאתם לישראל
18 לעבודה בחקלאות וביקשו שימצא להם עבודה. וואנג פינג מצא למנוח וחבריו עבודה
19 בבאר שבע אצל חברת האחים אום לפי 300 ₪ ליום עבודה. המנוח הספיק לעבוד עם
20 חבריו כ-10-7 ימים עד מותו.
21 מר אנדרי רוזנטל הצהיר שוואנג פינג וצ'או יולי הועסקו על ידי חברת אדיר (עוז)
22 ונשלחו לעבוד באתר של חברת האחים אום והם החלו להעסיק פועלים בעצמם. ביום
23 28.3.10 דווח וואנג פינג כברחן וביום 15.2.11 נקנה כרטיס טיסה למר צ'או יולי.

דיון והכרעה:

24
25
26
27 9. עדותו של מר ליו גינגהואה הייתה ברורה. העד לא הכחיש שהעבודה באתר של חברת
28 האחים אום הייתה ללא אישורים וללא תלוש שכר, אך מתוך הבנה שמדובר בתקופה
29 קצרה עד שיוסדרו אישורי העסקה בבניה, כפי שאכן קרה בהמשך.
30 המפקחת גב' ימין הייתה בקיאה בחקירה ועדותה הייתה ברורה, וממצאיה עולה
31 תמונה עגומה בכל מה שהתרחש באתר הבניה. המפקחת חקרה כאמור את שלושת
32 העדים מטעם התובעים, את צ'או יולי שהיה אישר הקשר בין הפועלים הסינים באתר

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

1 לבין מנהלי האתר וגם את מנהלי העבודה וקבעה שהמנוח היה עובד של חברת האחים
2 אום, היא קבעה שלא ניתן להאמין לדברי צ'או יולי שטען בפניה שהמנוח לא עבד
3 באתר וכאמור צ'או יולי לא העיד בפני, רס"ל ברקוביץ לא זכר מי שלח אותו לגבות
4 את ההודעה ולא ידע לומר מי היה המתורגמן.
5 אמנם שותפות האחים אום טענה בסיכומיה שיש לקבל את הודעתו של צ'או יולי
6 מאחר שנתן את אותה גרסה גם בפני המפקחת וגם בפני השוטר. אינני מקבל את
7 הודעתו. השוטר לא ידע מי המתורגמן, השוטר אינו דובר סינית ולא מן הנמנע שהיה
8 למר יולי אינטרס שלא ידעו שהמנוח היה עובד מאחר שהוא היה איש הקשר בין
9 המנהלים הסינים באתר לבין מנהלי האתר. אמנם שותפות האחים אום טענה שלא
10 הצליחה לאתר את מר צ'או יולי אך אין בכך כדי להכשיר את הדברים שלטענת השוטר
11 נאמרו מבלי שידועה זהות המתורגמן. אמנם מר צ'או יולי העיד גם בפני המפקחת אך
12 כאמור ייתכן שהיה לו אינטרס שהמנוח לא יוכר כעובד לאור עיסוקו שלו עצמו.
13
14 כאמור התובעים צרפו תצהירים של שן קסיוג'ו, חה צ'ון שנג שלא באו לבית הדין
15 לחקירה על תצהיריהם ולמתן עדות. אמנם שני אלה חתמו על הצהיר שהמנוח עבד
16 עמם בבניה באתר, אך כפי שלא קיבלתי את עדותו של צ'או יולי מאחר שלא העיד בפני,
17 כך גם אין מקום לקבל את התצהירים של אותם עדי התובעים שלא העידו בבית הדין.
18
19 מהראיות עלתה תמונה של העסקת עובדים סינים באתר בין היתר על ידי פועלים .10
20 סינים שהפכו לקבלני עבודות בניה כפי שהעיד מר רוזנטל. מעדותו עולה שאונג פינג
21 וצ'או יולי הועסקו על ידי אדיר (עוז) ואף נשלחו לעבוד באתר של חברת האחים אום
22 אך הם החלו להעסיק פועלים בעצמם והפכו ל"קבלני בניה". במהלך החקירה הנגדית
23 של מר סויסה, מנהל חברת האחים אום, הוצג בפניו הסכם לביצוע עבודות בניה
24 שנחתם בין חברת האחים אום לבין סוויטי פריד, לפיו שימש סוויטי פריד קבלן משנה
25 לביצוע עבודות בניה באתרים של חברת האחים אום. מר סויסה שאכן הוא חתום על
26 ההסכם (עמ' 70 שורה 2 לפרוטוקול מיום 17.1.17).
27
28 עובדה זו מחזקת את הטענה שחברת האחים אום משתמשת בקבלני משנה לביצוע
29 עבודות בניה באתריה. זאת ועוד, המפקחת תפסה באתר מסמכים, וביניהם פנקס
30 העבודה בו נרשם שקבלן המשנה התחיל לעבוד באתר ביום 13.4.10 ושמו וואן. מנהל
31 העבודה של חברת האחים אום מר יצחק קסילוב לא ידע להשיב מי זה וואן, וכן גם
32 מר סויסה מנהל של חברת האחים אום לא ידע להגיד מי קבלן המשנה ומי כתב בפנקס

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

- 1 את שמו. עובדות אלו מחזקות את טענת התובעים שוואנג פינג העסיק עובדים סינים
2 באתר בו מצא המנוח את מותו.
3
- 4 11. העדויות של שני העדים הנוספים שנחקרו בפני המפקחת (מר יצחק קאסילוב ומר ליו
5 גינגהואה) שנחקרו גם בבית הדין בצירוף הראיות החפציות שנמצאו על המנוח ומסביב
6 לו מובילה אותי למסקנה שהמנוח עבד באתר במועד בו נפל אל מותו והתאונה אירעה
7 תוך כדי ועקב עבודתו.
8
- 9 12. שותפות האחים אום טוענת שגם אם ייקבע שהמנוח היה עובד - לא הוכח שהיא הייתה
10 מעסיקתו, שכן לטענתה גם אם תתקבל הטענה שוואנג פינג היה קבלן משנה, הרי
11 מדובר בקבלן משנה לאספקת כוח אדם ולא לעבודות בניה ולכן אין להחיל במקרה זה
12 את תקנות הביטוח הלאומי (דינים וחשבונות של קבלנים, התשי"ח – 1957) הקובעות
13 את חובתו של הקבלן הראשי לדווח על העסקתו של קבלן משנה מאחר שהתקנות
14 מתייחסות לקבלן המבצע עבודות בניה באמצעות קבלן משנה. ב"כ שותפות האחים
15 אום טענה שמי שמסר את העבודה, על פי עדות עדי התובעים, היה וואנג פינג שהוא
16 זה שסיפק להם קסדה ונעלי בטיחות, הוא סיכם עמם את עלות שכרם והוא לקח אותם
17 עמו לאחר האירוע ושיכן אותם בדירה בבאר שבע והביא אותם לעבודה באתרים
18 אחרים. מכאן, לטענתה, אין לשלול את האפשרות שחברת כוח האדם שבאמצעותה
19 הועסק וואנג פינג העסיקה את המנוח כקבלן משנה להעסקת עובדים זרים באתרים
20 שונים וזאת מבלי שלחברות הבניה הייתה כל ידיעה על כך. חברת האחים אום שילמה
21 לתאגידים השונים על פי רשימות ומספר עובדים שהועברו אליה על ידי חברות כוח
22 אדם והסתמכה על אותם רישומים כאשר האחריות מוטלת על כתפי אותו תאגיד. נציג
23 חברת האחים אום טען שבהחלט ייתכן מצב של שימוש בשמו של עובד בעל היתר
24 באתרי בניה שונים כאשר בפועל תחת אותו שם פועלים גם עובדים ללא היתר והפנה
25 לעדות מנהל חבי אדיר (עוז) לפיה החברה העסיקה את וואנג פינג והוא פוטר על ידה
26 מספר חודשים לפני האירוע מהסיבה שהיה "עוסק קבלן רשמי של עובדים זרים".
27
- 28 אינני מקבל את טענת ב"כ שותפות האחים אום שטענה, למעשה, בשם חברת האחים
29 אום בנוגע לתקנות הביטוח הלאומי (דינים וחשבונות של קבלנים) התשי"ח – 1957
30 ודוחה אותה. התקנות קובעות את חובתו של קבלן ראשי לדווח על העסקתו של קבלן
31 משנה. אינני מקבל את הטענה שוואנג פינג הועסק כקבלן משנה לאספקת כוח אדם ולא
32 לעבודות בניה ולכן אין להחיל את התקנות.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

התקנות קובעות:

- 1
- 2 **1.** קבלן המבצע עבודות בניה באמצעות קבלן-משנה, ימציא למוסד את כל
- 3 הפרטים כנדרש בטופס שאפשר להשיגו בכל סניפי המוסד, תוך שבוע ימים
- 4 מיום עריכת החוזה עם קבלן-המשנה בדבר ביצוע העבודות או מהיום
- 5 הראשון להעסקתו של קבלן-המשנה, הכל לפי התאריך המוקדם יותר.
- 6 **2.** המציא קבלן-המשנה לקבלן אישור מהמוסד כי הצהיר על העסקת עובדים
- 7 לפי תקנה 8 לתקנות הביטוח הלאומי (גביית דמי ביטוח), תשי"ד-1954, לא
- 8 תחול על הקבלן תקנה 3.
- 9 **3.** לא הודיע הקבלן על העסקת קבלן-משנה כדרוש לפי תקנה 1 ובמועד שנקבע
- 10 בתקנה זו, יראוהו לענין תשלום דמי-הביטוח והוראות סעיף 49(א) לחוק
- 11 כאילו הוא המעביד של עובדי קבלן-המשנה. "
- 12
- 13 חברת האחים אום לא המציאה את הפרטים הנדרשים של הקבלן, לא הציגה חוזה
- 14 ולא המציאה אישור כי הקבלן הצהיר על העסקת עובדים. החברה אף לא הציגה כל
- 15 הסכם עם וואנג פינג. מהעדויות התרשמתי שוואנג פינג היה קבלן שביצע עבודות בניה
- 16 עבור חברת האחים אום ולא רק סיפק עובדים. גם אם היה רק מספק עובדים גם אז
- 17 לא הוצגה כל ראיה לפיה וואנג פינג הוא קבלן כח אדם. יתרה מזה, התקנות אינן
- 18 עוסקות בזהות קבלני המשנה או מבחינות בין סוגיהם. בהתאם לתקנה 3 יש לראות
- 19 בחברת האחים אום לענין תשלום דמי הביטוח כאילו היא המעסיקה של עובדי קבלן
- 20 המשנה, כלומר של המנוח.
- 21
- 22 **13.** סעיף 369 (א) לחוק הביטוח הלאומי קובע:
- 23 **"לא נרשם מעביד בהתאם לתקנות על פי סעיף 379 או לא שילם במועד התשלום את**
- 24 **דמי הביטוח בעד עובד פלוני, ולפני הרישום או אחרי מועד התשלום ולפני סילוק**
- 25 **הפיגורים קרה לעובד מקרה המזכה לגמלה, רשאי המוסד לתבוע מהמעביד סכום**
- 26 **השווה לגמלאות בכסף ששילם המוסד, או שהוא עתיד לשלמן, ואת השווי הכספי**
- 27 **של הגמלאות בעין שניתנו לזכאי לגמלה, בקשר לאותו מקרה."**
- 28
- 29 משחברת האחים אום לא דיווחה על המנוח כעובד אין לה אלא להליך על עצמה. אינני
- 30 מקבל את טענתה לפיה לא היה מקום להודיע הודעת צד ג' מאחר שבמועד התאונה
- 31 עדיין לא קמה חובה לרשום את המנוח כעובד ולשלם דמי ביטוח לאומי. סעיף 369
- 32 ברור - כאשר מעסיק אינו משלם במועד את דמי הביטוח וקרה לעובד המקרה המזכה,
- 33 המוסד לביטוח לאומי רשאי לתבוע מהמעסיק את הסכום שהוא עתיד לשלם ואת
- 34 השווי הכספי של הגמלאות שיינתנו בקשר לאותו מקרה. אם חברת האחים אום
- 35 הייתה משלמת את דמי הביטוח במועד, גם אם זה היה אחרי קרות האירוע ובתנאי
- 36 שהתשלום היה במועד, כי אז ניתן היה לקבל את טענתה שאין מקום להפעיל את סעיף
- 37 369 לחוק. אולם, כאמור, חברת האחים אום לא שילמה עבור ואף לא דיווחה על

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

- 1 המנוח. בהתאם לסעיף 369 הנתבע רשאי להגיש הודעת צד ג'. מדובר בזכות מהותית
2 של הנתבע שעוגנה על ידי המחוקק ועל ידי הפסיקה. כך, למשל, ראו עב"ל -16176-02
3 15 המוסד לביטוח לאומי – אספה מהרי סהלו מיום 23.3.15.
4
5 14. זאת ועוד, מהעדויות עלה שבזמן נפילתו למוות של המנוח, מנהלי חברת האחים אום
6 ניסו להרחיק את עצמם מההתרחשות. מיד כשנודע על מותו הם המשיכו בנסיעתם
7 לאירוע משפחתי ומעדות המפקחת עלה שהם אף לא ענו לטלפונים לאחר קרות
8 האירוע. עדותו של מנהל חברת האחים אום באה לגונן על החברה ולהרחיקה ככל
9 האפשר משיטת העסקה של המנוח באתר. יש להניח שההודעה שמסר צ'או יולי
10 במשטרה ובפני המפקחת באו לגונן על מעסיקיו של צ'או יולי, וואנג פינג וחברת
11 האחים אום.
12 טענת הנתבע ושל שותפות האחים אום וכן שלחברת האחים אום מפי נציגה, כאילו
13 המנוח בא לבקר באתר ונפל תוך כדי שיחה עם צ'או, מופרכת ואינה מתיישבת עם
14 הראיות, הכוללות גם את העובדה שכאמור נעל נעלי עבודה בזמן נפילתו למוות. גם
15 אם המנוח היה עובד של וואנג פינג, הרי חברת האחים אום הייתה מעסיקתו לפחות
16 במשותף. המנוח עבד בבניה, מדובר באתר בניה בו בונה חברת האחים אום. מתקיים
17 כאן מבחן ההשתלבות של המנוח בחברת האחים אום. עבודת הבניה היא חלק
18 מעבודתה של חברת האחים אום. החברה היא הנהנית הישירה מעבודתו של התובע
19 ומעבודת שאר עובדי הבניין באתר. בתבנית העסקה בה מעורב צד שלישי יהיו העובד
20 והמשתמש בעבודתו הצדדים האמיתיים בשני עברי חוזה העבודה, ועל המבקש להפריך
21 הנחה זו, להוכיח את טענתו. (ראו ע"ע 467/08 פימה פאק פרימוזה טרייד אין בע"מ
22 – ש.י.ל.ה. שירותי קירור ואחסנה בע"מ.) בפסיקה מאוחרת יותר אף נקבע כי יש
23 לבחון אם צורת ההעסקה מהווה "התקשרות אותנטית ולגיטימית עם קבלן משנה"
24 או שמא "ניסיון להסוות את יחסי העבודה המתקיימים בין העובד לבין המשתמש תוך
25 פגיעה בזכויותיו" (ע"ע 478-09 יצחק חסידים – עיריית ירושלים 13.1.2011). בהתאם
26 לכך בחינת שאלת זהות המעסיק תעשה "על סמך בדיקה מהותית וזהירה של כלל
27 נסיבות המקרה, תוך היעזרות במבחני העזר שנקבעו בפסיקה ושקלולם" (ע"ע 604/09
28 מדינת ישראל – חנה אלוני ואח' 24.1.2012).
29
30 15. סופו של דבר – אני קובע שהמנוח היה עובד כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי. המנוח
31 עבד באתר הבניה ברח' סוסיא 6 בבאר שבע, אתר בנייה של חברת האחים אום בעת
32 הארוע. זאת ועוד, בהתאם לפקודת הבטיחות בעבודה ולתקנות הבטיחות בעבודה על

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

1 חברת האחים אום היה להשיג על ביצוע העבודה על ידי מנהל העבודה, לפעול לפי
2 תוכנית עבודה מפורטת, לנהל פנקסים, לגדר את האתר, ולפעול על פי תקנות ארגון
3 הפיקוח על העבודה. כאמור, מנהל חברת האחים אום לא ידע לתת הסבר ליומן שנתפס
4 באתר, כשביומן היה כתוב שקבלן המשנה הוא וואן, ולא ידע להסביר מי הוא קבלן
5 המשנה ומי כתב בפנקס את שמו. כאמור, מקובלת עלי עדותו הברורה של מר ליו
6 גינגהואה ואינני מקבל את ההודעה שמסר צ'או יולי שכאמור לא העיד בבית הדין.

7
8 על כן על הנתבע לשלם גמלת תלויים לתובעים כמפורט בחוק הביטוח הלאומי. השכר
9 היומי של התובע עמד של 300 ₪. כמו כן אני קובע שהתובע עבד באתר של חברת
10 האחים אום והיא הייתה מעסיקתו.

11
12 עם זאת, המוסד לביטוח לאומי בהודעת צד ג' שהודיע בתיק זה הוא ציין את "האחים
13 אום ח.פ. (כך במקור) 540168242" (הודעה מיום 7.1.15). המספר הוא של שותפות
14 האחים אום שהיא שותפות רשומה כפי שהודיעה ביום 29.3.15 וכפי שהודיעה ב"כ
15 השותפות ביום 6.5.15.

16 בדוח של גבי ימין, המפקחת על העבודה נכתב שהחברה שבנתה באתר היא האחים
17 אום חברה לעבודות בניה השקעות ופיתוח (1995) בע"מ, ח"פ 512232810. גם ביומני
18 העבודה שצורפו לתיק, הכותרת בכל דף ביומן היא: האחים אום חברה לעבודות בניין,
19 השקעות ופיתוח (1995) בע"מ, מספר חברה 512232810.

20 מן הראוי היה שהנתבע היה מקפיד בהגדרת האישיות המשפטית הנכונה.

21
22 שותפות האחים אום הגישה מטעמה בדיון, תצהירים של מר אברהם סויסה שהוא
23 בעל מניות ומנהל בחברת האחים אום ושל מר יצחק קסילוב שהצהיר ששימש כמנהל
24 עבודה בחברת האחים אום. אך לאור האמור, משקבעתי שהתובע היה עובד של חברת
25 האחים אום, אין מקום לקבל את הודעת צד ג' כנגד השותפות. עם זאת, מאחר
26 ששותפות האחים אום הביאה לעדות בדיון את בעל המניות והמנהל של חברת האחים
27 אום ואת מנהל העבודה בחברת האחים אום, חברת האחים אום לא תוכל לטעון
28 שקולה לא נשמע בדיון ולא ניתן לה יומה בבית הדין. קבעתי את הקביעות העובדתיות
29 לאחר ששמעתי את נציגי חברת האחים אום שבחרו להעיד מטעם שותפות האחים
30 אום. עם זאת, ככל שהנתבע יבקש להיפרע מחברת האחים אום יהיה עליו לעשות זאת
31 בהליך נפרד.

32 הודעות צד ג' שהגיש הנתבע - נדחות.

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ב"ל 50033-09-14

06 מרץ 2017

1
2 .16 הנתבע יישא בהוצאות התובעים ובשכ"ט בא כוחם בסך כולל של 6,000 ₪. הנתבע
3 יישא בהוצאות ובשכ"ט באי כוחם של צדדי ג' באופן זה: הוצאות ושכ"ט ב"כ חברת
4 שילדר בסך של 2,000 ₪, הוצאות ושכ"ט ב"כ חברת אדיר (עוז) בסך 4,000 ₪, הוצאות
5 ושכ"ט ב"כ חברת סוראל בסך 2,000 ₪, הוצאות ושכ"ט ב"כ חברת און בונה בסך
6 4,000 ₪, למרות התוצאה אליה הגעתי החלטתי לא לחייב את הנתבע בהוצאות
7 שותפות האחים אום לאור המפורט לעיל.
8 בפסיקת ההוצאות לטובת צדדי ג' לקחתי בחשבון את העובדה ששנים מצדדי ג' שכרו
9 שירותי עורך דין. ההוצאות ישולמו בתוך 30 יום מעת קבלת פסק הדין.

10
11 .17 פסק הדין ניתן בדין יחיד לאור ההחלטה מיום 10.5.16.

12
13 .18 זכות ערעור כדין.

14
15
16 **ניתן היום, ח' אדר תשע"ז, (06 מרץ 2017), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.**

17
18

צבי פרנקל, שופט

19
20
21
22